

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésénél
vagy megőrzésénél nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 3.

A sülyedő hajó.

(Dr. H. L.) A szabadelvűpárt vén bárkája törést szenvedett január végén. Sokáig szivattyúzták, temérdek drága rakományát bele szórták a vízbe. Összekötést, befolyást, anyagi előnyöket, zsiros szinekúrát, pénzt, kitüntetést, mandátumot, nyugdíjat, kegyelmi bankókat, mindenféle jót. Csakhogy könnyítsenek a hajón, csakhogy tovább uszhassanak rajta. Ami elveszett a vámon, majd megtérül idővel a réven. Csak a hajó, a párt, a klub, a bársonyszék, a kormány, a hatalomnak legalább formális, névleges birtoka maradon meg egyelőre. Idő múltával, kedvező szelek jártával majd visszakérül ez uton a régi hatalom is a maga széles, szövevényes, korrupt hálózatával. Meg is maradt az öreg roncs hosszú hónapokon keresztül nagy munka árán a fölszínen, de hosszú betegségnek mégis csak halál a vége. Szemlátomást hanyatlak lejjebb, lejjebb, lassankint elnyeli az ár. A magyar közélet vizei a liberális hajóját többé nem kívánják és semmi esetre sem fogják hátukon hordani. A hullámok sirjába temetik.

Elég bajuk ez a patkányoknak. Hogy hisztak, hogy lakmároztak, valamikor ezen az elaggott járomvön S most a halál örvénye tátong feléjük. Szerencsések, a kik már a tél folyamán elmenekülhettek.

Ha nem közjegyzőnek, legalább számtanácsosnak. Ma már ebből sincsen semmi. A kormánynak ma-holnap már, katonáéktól eltekintve, csupán szociáldemokrata munkásbarátainál lesz befolyása. De talán nemzetközi agitátornak mégsem pályázik, aki képviselő volt, vagy még most is az.

Menekülni kell, annyi bizonyos. A választókerületek egymásután szavazzák a bizalmatlanságot, liberális programmal jövő választáskor sehohsem kell senki. A szolgabíró ellenzéki, az alispán is ellenzéki, a közgyűlés, a megye, a város, a polgármester mind ellenzéki, még a főispán is az, de még a sok kis volt kormánypárti ujság is opponál. Én is János, te is János, bizony ma mindenki János ilyen értelemben. A kormánypárt régi nagy emberei is azok lesznek nemsokára. Földnélküli Jánosok. Kristóffy mondotta szociálistáinak, hogy neki sem többsége, sem kisebbsége nincsen. Nohát, ezek a sülyedő hajón rekedt liberálisok is úgy vannak. Sem nem numerálnak, sem nem ponderálnak; sem cserepestanyájuk, sem politikai ekszisztenciájuk, sem kerületük többé nincsen.

Nem kis szó ez azoknak, akiknek anyagi, vagy erkölcsi tőkájuk, vagy mindkettő volt a szabadelvűpárti képviselőség. S most mindennek és egyáltalán mindennek vége lenne? Ebbe egyikük sem akar bele menni. Gondoskodni kívánnak tehát a menekülés módzatairól az élet

görcsös ösztönével még az utolsó pillanatban is. Üsse a kő az összetört árbo-czokat, a repedt bordákat, szakadt vitorlákat, temesse el az egész roncsot a víz, ha egyszer nincs másként menekvés. Első az élet, a gondtalan, szép, derűs élet, a jólét, a tekintélyes pozíció, a ki-magasló közéleti szerep.

Bomlik a párt. Végleg szétzüllik. A jobb érzésűek, a függetlenül gondolkodók, mind, akiben magyar szív dobog, mind, akiben önérzet lakik, aki átérzi a nemzet nagy igazságát a mai küzdelmekben, ők egyenkint hagyják el a pártot. Ha későn tértek is meg, mégis csak megjavultak. Menekülésükhöz szívesen nyújt segédkezet a közvélemény és szárazra segíti őket. De mi van az ottmaradottakkal? Egyik részük, a jobb meggyőződésű, a koalícióba kíván bevalni. Ezek férfiak, ha valamennyire kishitűek is még mindig. Ők előbb-utóbb részben a maguk elhatalozásából, részben külső körülmények kényszerítő hatása alatt ott is hagyják a tönkrejutott régi gárdát s egészségesebb, tisztultabb politikai légkörbe kíváncsoznak. A benmaradtak többségében azonban még mindig a régi anyagelvű, önző szellem, a rosszindulat, a szűklátkör, a pajtáskodás, egyszóval a rájuk nézve nélkülözhetetlen korrupció szelleme dolgozik. A párt színleges fölözslását ők is szükségesnek tartják, alattomban azonban tovább is a korábbi haszonleső, harácsoló politikát kívánnak folytatni. Új nevet, új

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az első csalódás.

Írta: Szilágyi Béla.

Borongós éjj volt. Hideg téli éjj, amely elől meleg falak mögé húzódik a természetnek minden teremtménye, az utcák csendesek, csak a bandukoló éjj őrnek hallatszik lassu ütemű lépése, mely különös ropogást hallat a megfagyott havon. A hold nem világít, csak a csillagok szórják rideg fényüket a megfagyott hó jégcezekre. Az éjj szél rohanva tut végig a keskeny utcákon és bele kapaszkodik az üzletek czégréibe, melyek kellemetlen nyikorgással sikoltanak bele a rideg, mogorva éjjbe. Ilyen az élet kint az utcán, hol sietve rohan az a néhány ember akit a sors ily korán zavar ki a házból, hogy mire a nap feltekint, akkora már biztosítva legyen a családnak a mindennapi kenyér, a rideg éjj csendet vig muzsika szó zavarja meg, mely ki árad a bál teremnek egyik nyitva felejtett ablakán, az óra már rég elütötte az éjjfelt, de a mulató kompániának még mindig este van. Este van és az volna tán három napig is, mert a telkorbácsolt szenvedélyek önfeledten csaponganak és a hazame-nésre nem gondol senki sem. S mig ott kint a hideg téiben fagyos kezekkel futnak az emberek, itt bent a bál teremben izzó verejték locsolja a simára csiszolt parkettet, melyen száz pár táncos repül, mint virágos mezőben a könnyű himes lepke. A zene szól, a párok lejtnek. Itt-

ott egy álmos gardedám ásít nagyokat, melyet eltakar a lánya legyezőjével. A bálteremben egy fiatal leány ül. Sötét fekete szemében éjj dereng. Arcza piros mint a rózsza, ajakáról szelid mosoly száll. Fürtei kedvesen takarják hófehér vállait. Viruló keblét már a melegben elhervadt virágok borítják, s ártatlan arczán a szemérem pirja ég. Irén volt . . . karját tánczosának karjába tonva sokáig ültek egymás mellett, némán, szótlantul. Végre a hallgatást Irén szakította meg.

— Hogy mulatott Andor?
— Végtelenül jól. Életemnek legteledhetlenebb órája ez.

— És mi tette oly feledhetlenné?
— Óh Irén! . . . ne kérdeje azt. Az emberre egy új ismeretség mindég kellemesen hat, de a mai, kitörölhetetlen emléke lesz itju életemnek.

— Sok ismeretséget kötött ma este?
— Nem, csak egyet. Egyetlen egyet.
— És megelégszik ezzel?
— Miért elég a természetnek a nap, amely csak egy van az egész világon és miért van ez egyetlen napnak éltető sugára, mely a világnak színt ad és életet.

— Óh Irén! . . . a természetnek csak egy alkotója van és nincs hatalom, amely megdöntse ennek alkotását. A boldogság az ember éltető erője. Az ember életének, amelyen oly sok zordon éjj van, éltető sugára. Mit kívánjak többet tehát. Egyet! . . . Egyetlen egyet! . . . boldogságot.

— Szépen beszél Andor! . . . De nem gondolja ám, hogy a napnak is van árnya? Nem gondolja-e, hogy a legillatosabb rózsának is vannak tövissei, melyek érzékenyen megszurják annak ujját, ki hozzá nyulni mer.

— Tudom! Természeti törvény az, hogy a világosságnak árnyéka legyen. Ez szükséges is, mert a fáradt utas árnyat keres ha pihenni vágy. A rózsának tövisse pedig a szírmokat védi, melyről illat árja árad. A boldogság is olyan. Szívesen viseljük el annak terheit, ha azért élünk, akit szeretünk.

Hajnal lett. A mulatság is már a végét, járta. Irénék is készülöben voltak.

— Isten vele Andor! . . . szólott Irén.
— Nem bucsuzom, mondá Andor. Ha megengedi, kísérem le.

— Nehéz dolog lesz Andor, mi kocsin megyünk.

Andor udvariasan feladta Irén téli felöltö-jét s aztán a viszontlátás reményében bucsuztak el egy mástól.

A kocsi gyorsan robogott el és érdekes zenei hangokat hallatott amint kerekei egyet fordultak a megfagyott havon. Andor hszszosan tekintett a kocsi után. Szeretett volna utána futni, hogy meg lássa még egyszer az ő Irénkéjét, kit egy örökkön ragyogó csillagként képzelt maga előtt. A kocsi befordult a közeli utcába és Andor kinek át izzadt frakkját kellemetlenül libegtette a hideg téli szél, szomoruan ment vissza a bál terembe

köpenyt akarnának csupán, hogy alatta újból kényelmesen manipulálhassanak az evlizedes reczipe szerint. Hát ezek a spekuláló politikusok csakugyan és még mindig patkányok. Megérdemelnék, hogy számításuk közben elszalasszák az alkalmas menekülés idejét s a sülyedő hajóval együtt elmerüljenek.

Győrmegeye az abszolutizmus idején.

A magyar köztisztviselők hazafias lelkületének, önzetemes, független gondolkodásának a kiegyezést megelőző abszolutizmus idejéből kiválóan becses és tanulságos megnyilatkozását olvassuk a győri egyházmegye hivatalos lapjában, a *Dunántúli Hírlapban*, Győrvármegye tisztikarának 1861 november 9-én tartott ülésén az összes tisztviselők lemondottak. Állásfoglalásukat a jegyzőkönyv szépen indokolja.

Miután országgyűlésünk eredmény nélkül erőhatalom alkalmazásának fenyegetése között széteszlattatott; miután *hazai törvényeink érvénye nyilván megtagadtatott*; miután ezen megtagadás folytán a fenn álló hatalomnak meg nem szüntetett idegen elemei a megyei kormányzatot napról-napra mindinkább megzsbasztották, az alkotmányos intézményeket guny tárgyává tenni s ekként azokat a *nép előtt meggyűlöltetni igyekeztek*; miután a *törvényhatóságilag meg nem szavazott katonai újonczok állítása*, úgy szinte az országgyűlésen kívül kivetett adónak — a törvények egyoldalú mellőzésével — beszédese a főispánokhoz intézett felszólításokban a hazai törvények megőrzésére felelküdt *alkotmányos tisztviselőktől követeltetni céloztatott*; miután végre kancellári rendelet által a megyei bizottmányok összejövele hatalomszóval betiltatott, ennek fogantszerzését a helybeli katonai parancsnokság alispánunkkal is tudatta, sőt e betiltás folytán már több testvér-hatóságok katonai erővel tettleg széteszlásra kényszerítették is. A tisztikar működését tovább nem folytathatja, azért a megyei közönség bizalmából viselt eddigi közigazgatási és törvénykezési állását a főispán kezeibe az alkotmányos élet földerültéig leteszik s kétes jövendőnknek tört szívvvel nézve elébe, csendes magányába visszavonul.

hol még mindig vigan huzta a cigány a ropogós csárdásokat.

Másnap vasárnap volt. Az utca zajos volt a sétálók tömegétől. Az óra már majdnem délre járt, miközben egy hintó ált meg Irénnek háza előtt. Andor fiatal hévvel ugrott ki a kocsiából és ferge lépéssel futott föl a ház lépcsőjén.

— Kezeit csókolom, kiáltá Andor lihegve és hosszasan csókolta meg kezeit Irénnek.

Mikor a fiatal szerelmesek egy pillanatra maguk a maradtak, Andor dobogó szívvvel fogta meg Irén kezeit.

— Szeretlek Irén! . . . Szeretlek véghetetlenül. Eljöttem, hogy szived vigyem emlékül. Mond! . . . oh mond! ugy-e te is szeretsz?

Válaszra nem már volt idő, mert Irén édes atyja lépe be az ajtón. Az első látogatás fél órája tel, Andor pedig nehéz sőhajjal távozott. A hintó gyors lépésben robbogott tova, melyet Irén szerelmes tekintettel kísért, miglen az eltűnt az utcák sorában. Irén egyedül maradt. Szerelmes érzések bántották szívet. Szerette Andort, de igéretet nem tehetett volna neki. Andort a nősüléstől még két év választotta el. Szorgalmas szolid jólelkű, de nagyon szegény fiu volt, kinek havi fizetése nem rugott annyira, hogy abból egy kis család megélhetett volna. Andort a természet minden jóval megáldotta.

S amilyen keservesen tudta előteremteni havi keresményéből a tanulási költségeket, épen

Visszavonul, mert a hazai alkotmányra letett eskü megszegése nélkül a küszöbön kopogtató korlátlan kormányzási rendszernek sem *végrehajtói, sem segédeszközei nem lehet*, mert az alkotmányos elveket nemcsak szóval, de tettel is magának vallani honfiúi szent kötelességüknek ismerik s ez iránti kegyeletét a hivatal csillámló fényének föl nem áldozza.

A politikai válság.

Előzőleg már megemlékeztünk Kristóffy ur terveiről. Itt kiegészítésképpen csak annyit jegyzünk meg, hogy eddig kilencz megyei és négy városi határozatot semmisítettek meg és így még jó sok dolga lesz a megsemmisítéseket fogalmazó osztályoknak. A megsemmisítéseket ugyanis két osztály csinálja: a városiakat Némethy Károly miniszteri tanácsos, a megyeiakat Kaffka miniszteri tanácsos osztálya.

Eddig 32 vármegye és 33 törvényhatósági joggal felruházott város foglalt állást az alkotmány ellenes kormányval szemben. m. p. *vármegyék*: Abauj-Torna, Arad, Bács-Bodrog, Banya, Békés, Bereg, Borsod, Csanád, Csik, Fejér, Gömör, Győr, Hajdu, Háromszék, Hont, Jász Nagykan-Szolnok, Kis-küküllő, Komárom, Maros-Torda, Moson, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Sáros, Somogy, Szabolcs, Szepes, Szilágy, Ugocsa, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén. (Bihar nem.)

Városok: Arad, Baja, Budapest, Czegléd, Debreczen, Diósgyőr, Eger, Eperjes, Félegyháza, Fiume, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kiskunhalas, Kolozsvár, Makó, Mátészalka, Marosvásárhely, *Nagyvárad*, Nyitra, Óbecse, Pécs, Selmece, Sopron, Szabadka, Szeged, Szentes, Szatmárnémeti, Torda, Versecz, Zombor,

Kossuth czikke.

Kossuth Ferencz ma ismételtén és behatóan foglalkozik a pártok viszonyával a koalícióhoz és azt mondja, hogy teljesen félreérti a koalíció természetét az, aki azt hiszi, hogy a szövetkezett pártok bármelyike lemondott elveiről és elfogadta bármelyik más párt állás-

olyan szorgalommal tanult és küzdött, hogy végtére birhassa Irént. Elhatározta tehát, hogy letöri az utak ösvényeit, melyek akadályul szegődnek köré. Azt fogadta elvül, hogy akarat és szorgalom nélkül nincsen haladás, akinek az életben egy kitűzött célja van és e célja felé vasakarata és kitaró szorgalma vezet, ugy e két erő együttes működése legyőzi mindazon akadályokat, melyek a haladás útjába verik sorompóikat.

A dolog nem maradt titokban. A legközelebbi találkozásnál Andor szeretetteljesen fogta karon Irén édes apját.

— Édes bátyám uram, — szólott magyaros egyszerűséggel Andor. — Nagyon szeretem a lányát. Megbecsülöm illően. Adja hozzám feleségül.

— Ejh fiam! . . . Hol vagy még te ahoz. Két esztendő hosszú idő. Én már öreg vagyok. Irénnek nincsen édes anyja. Maholnap már én is be hunyom a szememet, kire marad az a szegény árva. Az a pár ezer forint ami hozományja van, meg a kelengyéje — nem mondom, hiszen vettem észre, hogy szédül a leány, de két ezer forint arra nem elég, hogy abból addig éljetez míg biztos állásod nem kerül — de hátha meg nem kerül . . .

— De édes jó bátyám . . .

— No jó jó hát na, rá érünk még majd beszélék a leánnyal . . .

Igy beszélt az öreg, régi magyaros izzel s aztán elköszönt Andortól, hogy majd beszél a leánnyal.

(Vége köv.)

pontját. Hazánkban hamar kapnak lábra a tévhitek és ime a sajtó nagy részében egyszerűen csak elterjedt az a felfogás, hogy a függetlenségi párt eltért elvi álláspontjáról, lemondott a perszonál unió elvéről, lemondott a magyar független államiság minden attributumának követeléséről. Óvakodjunk e nagy tévedésektől . . .

A függetlenségi párt beállt a koalícióba, és ebben a leglojálisabban állja meg a maga helyét. Tisztán megmarad a koalíciós állásponton, bár a koalíciónak számarányilag a háromnegyed részét képezi. Nem követeli, hogy más pártok elfogadják az ő elveit, de ki van zárva, hogy más pártok kedvéért eltérjen saját elveitől. A koalíció (imétem, ami e sorok élén irtam) meghatározott célok eléréséért alakult, ezek nemzeti célok és nem pártcélok, ezeknek megvalósításáért küzd és nem bármely párt irányáért.

A függetlenségi párt jól tudja, hogy ugrások a természetben nincsenek és a politikában is csak akkor és ott vannak, amikor és hol forradalom van: nálunk pedig nincs.

Ha tehát tisztán és kizárólag a függetlenségi párt lenne hivatva kormányt alakítani valamikor, tisztán és kizárólag függetlenségi programmal, természetes, hogy a 67-es alapról kellvén azt a 48-ra átvinni, a 67-es talajról kellene szükségszerűleg kiindulnia, hacsak előbb tabula rasát nem csinálna a sors kezé, ami nem valószínű. A koalíció programja, nem jobban 67-es, mint 48-as, mert például a magyar vezérleti, vezényleti és szolgálati nyelv, a magyar zászló és jelvények ép oly 48-as követelések, mint lehetnek annyiból 67-esek is mert ki nem zárja a 67, míg ellenben egyenesen igényli és feltételezi a 48. Így van ez mindazzal, ami a felirati javaslatban kifejezésre jutott. A felirat javaslat szövegezésével egyébiránt pártunk egyik legnagyobb disze gróf Apponyi Albert lett megbizva; e szöveget velem, mint pártvezérrel állapította meg, mielőtt be lett mutatva és ennek szövegében épen nem lényeges változásokat eszközölt csak a bizottság. Ez is bizonyítja, hogy a javaslat nem lehet (mint ahogy nem is) negációja a függetlenségi elveknek, hanem egy nemzeti cél kitűzése, melynek megvalósítása körül többség képződhetett és tényleg képződött. Edes hazánk érdekében ne zavarja tehát össze az eszméket senki sem, hogy lojálisan együtt dolgozhasson a hazáért minden párt!

Bánffy Andrásynál.

Báró *Bánffy* Dezső tegnap délben háromnegyed 1 órakor utazott el a fővárosból Tiszadobra gróf *Andrássy* Gyula látogatására.

Kristóffy tervei.

A Fejérváry-kormány legtevékenyebb alakja Kristóffy. Most kiadta a legújabb utasítást hogy sorban az összes törvényhatóságok határozatait meg kell semmisíteni. Meg is csinálta már a hadi tervet, hogyan kell viselkedni, ha a törvényhatóságok megismétlik határozataikat és az ő megsemmisítő rendeleteit nem veszik tudomásul.

A terv az: ha a törvényhatóság tisztviselői a második megsemmisítés után is ragaszkodnak a közgyűlési határozathoz, akkor a miniszter felhívja a főispánt a kormány rendelkezéseinek végrehajtására.

Ahol nincsen főispán, oda kiküldi a szom

szédes törvényhatóság főispánját végrehajtónak. A főispán ur pedig utasítva lesz, hogy sorra függeszse fel azokat a tisztviselőket, a kik Kristóffy urral ellenkezni mernek.

Az első példát, ha ugyan rákerül a sor, Pestvármegye alispánjával akarnák statuálni. Pestmegye lesz ugyanis az első, mely tizedikén tartandó rendkívüli közgyűlésében meg fogja ismételni eredeti határozatát. A belügyminiszter ur ugyan annak a véleménynek adott kifejezést, hogy Beniczky Lajos alispán egyelőre csak uszik az árral és végső esetben be fogja adni a kulcsot vagyis végre fogja hajtani a kormány rendeleteit, de ebben alighanem csalódnai fog, úgy hogy már most nézhet szomszédságos főispán után, aki rendet csinál Pestmegyében.

A főispánok nyolczvan százaléka különben is lemondott és csak feltételesen van hivatalban. Nagyon nehéz lesz végrehajtó főispánokat és még nehezebb szomszédságos főispánokat kapni Kristóffy tervei számára.

Justh Gyula és a király születésnapja.

Augusztus tizennyolczadikán a király születésnapján a miniszterelnök mindig ünnepi ebédet szokott adni. Ez idén azonban ez az ünnepi ebéd elfog maradni, mert Fejérváry Géza báró csak augusztus huszadikán jön vissza Karlsbadból.

De hogy ünnepi ebéd mégis legyen, Justh Gyula elhatározta, hogy augusztus 18-án ő fog ebédet adni, amelyre a politikai és társadalmi előkelő személyiségeket fogja meghívni.

A király nem adja meg a magyar vezényszót. (?)

Egyik esti lap írja:

Dániel Ernő báró, tudvalevőleg, szintén azok között volt, akit a király kihallgatáson fogadott, amikor a magyar vezényszó megadásának lehetőségéről volt szó.

A szabadelvűpárti képviselők értekezlete alkalmából Dániel Ernő báró nyilatkozott arról, hogy a király milyen álláspontot foglal el a magyar vezényszóval szemben. A nyilatkozata így szól:

— Nagy tévedés azt hinni, hogy a szabadelvűpártnak a koalícióba való belépése előbbre segítené a kibontakozást. Sőt inkább arra lenne alkalmas ez a lépés, hogy a nemzet és a király között az amugy is merev ellentét még jobban kiélesítse. A király nem engedett a képviselőház többségének és nem fog engedni akkor sem, ha az egész képviselőház egyhangulag követeli a magyar vezényszót. (?) Középutat kell találnunk és csak így lehet reményünk a kibontakozásra.

Egy kilépés indoklása.

Uj. Szmracsányi György, kinek a szabadelvűpártból történt kilépéséről már megemlékeztünk, báró Podmaniczky pártelnökhöz levelet intézett, melyben kilépését következőleg indokolja:

Nagyméltóságú pártelnök ur!

Ama sajnos ellentét, mely hazánkban király és nemzet közt felmerült és azon súlyos és nehéz viszonyok, melyek ennek folytán hazánkra nehezdednek és nemzetünk anyagi, valamint kulturális fejlődését immár teljesen megbénítják, hova-tovább kötelességévé tesz minden magyar embernek, de főleg minden magyar népképviselőnek, hogy számolva lelkiismeretével és félre téve minden régi kötelet és egyéni vonatkozást, legjobb belátása szerint foglaljon határozott állást és segítse elő

az immár ezredéves alkotmányunkat is fenyegető válság sikeres megoldását.

A király és nemzet közt felmerült ellentét elsimitását, azaz a válság sikeres megoldását oly tényező közbejöttével vélem létrehozandónak, amely tényező úgy a király, mint a nemzet feltétlen bizalmát bírva, szigorúan az alkotmányosság keretén belül törekedjék feladatának megoldására.

Ez volt az országgyűlési szabadelvűpárt álláspontja akkor, mikor a jelenlegi kormány létrejötté alkalmával f. évi június hó 20-iki ismeretes határozatát egyhangulag meghozta és azt vezére útján a képviselőház június hó 21-iki ülésén határozati javaslat alakjában benyújtotta.

A szabadelvűpárt vezére azonban az »Az Ujság« című napilap hasábjain legutóbb közölt cikksorozatában a jelenlegi kormányt mintegy támogató és annak alkotmányos voltát igazoló fejtegetéseivel, a szabadelvű párttal vagy legalább a párt tulnyomó nagy többségének ez irányban vallott felfogásával, tehát az említett határozati javaslatban lefektetett elvi állásponttal, nézetem szerint, nyílt ellentétbe jutott; miután pedig én ezen, az ellentéteket mindinkább kiélesítő és így a *nemzetre káros politikának* részese lenni nem akarok, tisztelettel bejelentem, hogy a szabadelvűpárt kötelékéből kilépek.

Fogadja Nagyméltóságod mély tiszteletem nyilvánítását.

Kis-Biszterczen, 1905. évi július 30-án.

Uj. Szmracsányi György,
országgyűlési képviselő.

Városi közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, augusztus hó 3-án tartotta rendes havi közgyűlését, minden nevezetesebb mozzanat nélkül.

Beöthy László dr főispán elnökölt.

Jelenvoltak: Bordé Ferencz főjegyző, dr Baróthy Ákos v. főorvos, Vasady Lajos, kir. tanfelügyelő, Virágh Béla kir. ügyész, May Sándor kir. főmérnök, Major Lajos kir. p. ü. helyettes, Tóth Márton t. ügyész, Mihelfy Adolf, Mezey Mihály, Hlatky Endre, Juricskay Barna aljegyző.

A megnyitás után előterjesztették a polgármester-helyettes jelentését a közigazgatás július havi állapotáról.

A jelentés érdekesebb adatait a következőkben adjuk:

A július havi *közegészségügyi* állapot — viszonyítva az előző hónapoz — mivel a népmozgalmi adatok is kedvezőbbek lettek, de meg a fertőző betegségek is csökkentek, jobbnak mondható. Az egész hónapban tartó rendkívüli nagy forróság következtében az emésztő szervek heveny-hurutos bántalmái u. m. a gyomor- és bélhurut léptek fel különösen a gyermekek között sűrűbben és összesen 36 esetben végződtek halállal.

A heveny fertőző betegségek közül a vörheny, a ronszoló toroklob és kanyaró apadt, a hasihagymáz emelkedett. A ronszoló toroklobb 15 betegülés és 2 halálzással; a kanyaró 43 betegülés és 1 halálzással, a hagymáz 9 betegülés és 1 halálzással fordult elő.

A városi Szt. László járványkórházban 28 beteg volt gyógykezelés alatt — 9-el kevesebb, mint júniusban.

Júliusban élve született 77 fiú, 72 leány, összesen 149 gyermek.

Meghalt 78 férfi, 78 nő, összesen 156 egyén. A szaporúság 28. A halálzások városrészek szerint: Ujvárosban 35, Olasziban 23, Váralja-Velence és Csillagvárosban 41, a köz-kórházban 57. Hét éven aluli gyermekek 74 halt el.

Júliusban 422 szegény beteg gyógykezel-

tetett az országos betegápolási alap terhére. Dajkaságban volt 330 gyermek.

Az állategészségügyi állapot — egy vezetésű esetet leszámítva — jó volt.

A *közbiztonsági* állapot kielégítő volt júliusban, amennyiben súlyosabb természetű vagy a rendes átlagot felülhaladó bűncselekmények nem fordultak elő.

Lopás 43, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 12, hatóság elleni erőszak 2, hamis pénz forgalomba hozatala 1, csalás 1, okirat-hamisítás 2 és sikkasztás 11 esetben volt bejelentve.

A nyomozás 45 esetben sikeres, 29 esetben sikertelen volt. Ezenkívül nyomozás teljesített: a kir. ügyészség elrendelésére 22, más hatóságok megkeresésére 49 esetben.

Letartóztatva volt 69 egyén, akik közül az illetékes bírósághoz átkísítettett 18, eltoloncoltatott 51. Kihágási feljelentés 247 esetben tétetett.

A lefolyt hónapban 2 öngyilkosság, 2 öngyilkossági kísérlet és 3 tüzeset fordult elő.

Július hónapban a *közsadók*, a fennforgó politikai viszonyok következtében igen gyéren folytak be, úgy, hogy a július havi kincstári adóbevétel 30318 K 25 f., kevesebb, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóban	8603 K 36 f.
kamatban	56 > — >
betegápolási pótdobban	329 > 63 >
kamatban	— > 40 >
hadmentességi díjban	8 > — >
házasági adóban	24 > 72 >
tegyveradóban	8 > — >
gazd. munkás és cseléd pztári díj	88 > 80 >

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Városi adóban	25100 > 48 >
vizdíjban	7913 > 49 >
törvényhatósági utadóban	503 > 42 >
kamatban	17 > 50 >

folyt be a város pénztárába.

A jelentés, — amely megemlékezik még a teljesített közmunkákról, a kiadott és megszünt iparokról és az egyes ügyosztályok munkásságáról — tudomásul vették.

A közigazgatási bizottság féléves jelentésével kapcsolatosan két fontosabb közérdekű dologban tesz előterjesztést a bizottság a miniszterhez.

A beszállásolási díjak felemelése.

Az egyik a katonai beszállásolásokra vonatkozik.

A katonai beszállásolások alkalmával a katonai kincstár a főtisztek beszállásolásáért nap 70 fillért, a törzstisztek beszállásolásáért pedig napi 1 kor. 40 fillért fizet. Ez a csekély összeg ezelőtt harmincz évvel lett megállapítva s ma már nem lehet tiszteséges szállást kapni érte és így a városra ezen a czímen tetemes teher hárul. — Az előfogatonként kilométerenkint 14 fillért fizet a katonaság, ami szintén aránytalanul csekély összeg.

A közigazgatási bizottság kéri a minisztert, hogy a beszállásolásról szóló törvényt olyképen módosítsák, miszerint átvonulásoknál a főtisztek után napi 2 kor., a törzstisztek után napi 4 kor. szálláspénzt, — gyakorlatok alkalmával a megfelelő lakbért fizesse a katonai kincstár; továbbá az előfuvarozásoknál kilométerenkint a 14 fillért 28 fillérre emeljék fel.

A cselédek illetősége.

A másik felirat a cselédek illetőségére vonatkozik.

A mostani belügyminiszter egy rendeletében akként akarja a cselédek illetőségi ügyét rendezni, hogy kimondotta, miszerint ha négy évig valahol egy cseléd után bár a gazdája fizeti is az állami adónak megfelelő községi adót, az illető cseléd illetőséget nyer, ha ez ellen 14 nap alatt felszólalással senki nem él.

Ez a rendelet törvénnyel ellenkezik, de

egyben óriási terheket ró különösen az olyan nagyobb városokra, mint Nagyvárad. Itt évenként 3-4 ezer idegen cseléd fordul meg, akik sűrűn változtatják helyeiket. Ezeknek az illetőségét nem tarthatják nyilván, mert igen sok közülük csak ideiglenes bizonyítvány alapján szolgál pár évig. Az új rendelet szerint ezek nagyrésze nagyvárad illetőségűvé lenne s elviselhetlen terheket hozna a városra.

A közigazgatási bizottság kéri törvénytelen rendelet hatályon kívül helyezését.

Kovács műhely az iskola mellett.

A Moskovits Mór és fia szeszgyári czég közvetlen a v. velencei zárdaiskola mellé kovács, lakatos és kerékgyártó műhelyt szándékozik építeni, de ez ellen felebbezést adott be a l. sz. püspökség, mint kegyur, mivel a műhelyek zaja megzavarja az iskolai oktatást s az rendeltetésének nem felelhetne meg. A tanácskozás során kitént, hogy a tárgyalásra annak idején nem hívták meg az érdekelt szomszédot: a püspökségi éradalmat.

Hosszabb eszmecsere után újabb helyszíni tárgyalást rendeltek el azzal, hogy arra az érdekelt felek is meghívassanak.

Több apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Levél Bikszád-fürdőről.

Bikszád-fürdő, augusztus 2.

Két hét óta itt vagyok a magyar Karlsbadban, roncsolt egészségi állapottal jöttem s a bikszádi víz és gyógy mód helyre hozott. Ezért hálás is leszek.

Hogyha a kényelem olyan volna, mint a csodás hatású víz, itt ugyan kívánni valónk nem lenne semmi sem.

No de másképen lesz már a jövő évben. A fürdő tulajdonosa az okból, mivel ez év október hónap elejétől megnyílik itt a vasuti közlekedés, nagy dologra szánta el magát. Európai hírű fürdőt akar berendezni, teljes kényelemmel, aminek folytán immár fel is építettett egy nagy emeleti épületet 52 szobával, de hely nem juthatott még benne számunkra, minthogy a kellő mennyiségű téglát nem volt készen a kellő időre, amiért azután az Anna-, Mór- és Schweitz-lakban meg az Orientben volt kénytelen nyomorogni a több száz főre menő beteg, üdülő és látogató népség.

Majd másképen lesz jövőre! — ez volt mindnyájunk vigasza. Sovány ugyan, de mégis valami.

Bikszád község, melynek határában a Bikszád-fürdő fekszik, Szatmárvármegyében, ős lombdők alján, erdőkoszoruzta hegy lábánál terül el még más 12 községgel együtt, egy, hegyektől teljesen körülzárt völgyben vagy inkább fensíkon, melyet a Tiszába siető Turpatak szel át.

Ez a patak azért nevezetes, mivel tőle kapta Turvékonya község az elnevezését.

A szalmafedelű házak felett egy alacsonyabb hegytetőn áll szent Bazil kolostora és temploma, ami a regényes fekvésű község szépségét nagyban emeli.

A községtől mintegy negyedórányi távolságban terül el Bikszád-fürdő a fensíkon.

A fürdő parkja kerek száz hold területet foglal el, a park bejáratánál van a jótékony, áldott kut, melynek vize vegyi összetételei által a gyomor, a hurutos, vese, csuzos stb. bajoknál a legnagyobb hatású.

A monda szerint, ezt a kutat a lábas jószágok használták először ivóvíz gyanánt s az ember csak akkor méltatta figyelmére, amikor látta, hogy a jószág rendszeresen visszatér a forráshoz szomját oltani.

A múlt időben ez a fürdő, bár kezdetleges állapotban, a szatmármegyei gentry találkozási helye volt, míg most a betegek keresik fel és fürdő derék, tudományos orvosának

tanácsa, a rendszeres gyógykezelés és a víz hatása folytán a legsikeresebb eredménnyel.

Emlékezetes az itt, hogy egykor Patay István, a boldog emlékü honatya is ellátogatót ide, aki a bornak jó barátja volt.

— Mit az a pohár vizesbor! — szólott az öreg, — gördítsétek ide a boros hordót, hadd igyam egyszer kedvemre!

Amint rendelte úgy lett.

A boros hordó egész tartalmát bele öntötték a Klára-forrásba, melynek vize egy ölnyi magasságra szökött fel Latay Pista bátyánk nagy ámulatára, aki épen akkor felejtett el vizes bort inni, amikor legtöbb volt előtte.

A kut vizének gyógyerejét nagyban elősegíti az ezredeses tölgyek társaságában nagy tömegben pompázó fenyő, bükk, tölgy és nyír-fák által illatosított ózondus levegő, melyet a temérdek ágra osztott sétáló utak kalauzálása mellett élvez az árnyat kereső közönség, amit meg is talál a buja fű között élő terebélyes lák alatt. Mégis legélvezetesebb a séta a hosszú, bikfából alakított sétányon, hova csak oldalról férkőzik be a levelek közt a nap-sugár.

A nagy parkot a Turpatak látja el vízzel, hogy innen Turvékonya községbe siessen és felkeresse az utóbbi község határában levő *Máriavölgy* fürdőt, ami Bikszád-fürdőtől egy órai távolságra fekszik.

Szép fürdőhely *Máriavölgy* is és ami legnevezetesebb lenne az, hogy van itt hat forrás, alig néhány lépésnyi távolságban három és távolabb ismét három és mindeniknek vize más vegyi alkatu, hogy míg a Gáborforrás Vize hasonlít a bikszádihoz, a szomszédja, *Mártha-forrás* már épen olyan, mint a parádiviz.

Ezen a mintegy ötmérföldnyi zárt területen annyi a forrás és oly különböző vegyi összetételű, hogy a vasut építése és a hozzáférhetőség valószínűleg egész fürdő csoportozatot fog létesíteni.

Szentiványi Gyula, a bikszádi fürdő tulajdonosa, kinek jól átértett terve létesítette a nagy parkot. Bikszádon már is megfeszített erővel működik azon, hogy a nagy közönséget a jövőben elláthassa s kellő kényelembe részesíthesse.

Az ujonnan épített meleg ásványfürdő 22 porcellán és keramit káddal van ellátva, ahol a betegek gyógyulást szerezhetnek, van ezen kívül még hidegfürdője is.

A remek kivitelű vendéglőben van egy nagy és kis terem, körüle verandával

Épülő félben van az egy emeletes «Otthon» laképület, márványlépcsővel, a földszinten és emeleten 29 méter hosszú verandával, a kőből épült, amerikai rendszerű jégtartó most lett befejezve.

Az új épületek tervezése és művészi kivitele Heinrich Viktor szatmári építész nagy tudására és izlésére mutat.

Felette kár, hogy vidéki orvosaink oly keveset törődnek ezzel a fürdővel, a főváros jeles orvosai: dr Kéty Károly, dr Plósz Pál, dr Müller rókuskórházi igazgató főorvos és több fővárosi orvosok melegen ajánlják a bikszádi gyógyvizet.

Dus László.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket: **hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek,** hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* Panasz a villamos oszlopok ellen.

Annak idején Nagyvárad város határozott kívánására a közuti vasut is aláírta azon kikötést, hogy a villamos vasut a közközháztól a Szent-László-térig földalatti vezetékkel építtessék, a bölcs kormány azonban kimondotta,

hogy a különben is szűk Fő-utcán is felsővezetékekkel építtessék ki a vasut s valóságos életveszedelemnek tegyék ki a közönséget. A miniszteri omnipotenciának ez a veszedelmes baklövése már is termi a gyümölcsseit, pedig még hozzá sem kezdtek a Fő-utcán a vasut építéséhez. Nem elég, hogy az állandó veszedelem mindig ott lebeg a járókelők felett, hanem a villamos vezetékeket tartó oszlopokat úgy helyezik el, hogy a különben is megszükitett járdán a szabad közlekedést gátolja. Nincsenek az oszlopok elhelyezésénél semmi tekintettel a közönségre, s az üzlettulajdonosokra, hanem az üzletek ajtajába, a kirakatok elé állítják ezeket az oszlopokat. Az első panasz tegnap érkezett ez ellen a városhoz: *Kiss Dávid* kereskedő adta be, amelyben rámutat a botrányos dolgokra. Ugy halljuk, hogy nagy mozgalmat indítanak s a Fő-utcai kereskedők tömegesen adják be panaszukat a városhoz. Ilyen kellemetlenségeket csinált nekünk a miniszteri protekció és ostobaság.

* Nem boldogulnak a géppel.

A Bémer-tér és Fő-utca aszfaltozásához nagyon nehezen tudnak hozzáfogni. A beton alap már Nagy Sándor utcáig készen van, de az aszfalt lerakását nem kezdték még meg. Tegnap egész napon bajlódtak a két óriási olvasztó és kavarázó géppel, de nem tudtak boldogulni. Valószínűleg ma már hozzákezdenek az aszfalt lerakásához s a Bémer-tér kivételzik a mai felfordult állapotából.

* Járvány a szomszédban.

A rettentő nagy forróság s ennek következtében beállott vízhiány miatt a szomszédos Hajdu vármegyében mind nagyobb és nagyobb mértékben terjed a veszélyes ragályos betegség: a hasi hágy-máz. Debreczenben a napok óta tartó szárazság következtében a kutak legnagyobb része kiapadt s így csak ennek tulajdonítható, hogy a roncsoló toroklob is tömegesebben kezd fellépni s már is számos áldozatot szedett. Dehála Istennek, a sok elpuskázott városi intézmény körül egyedül a vízvezeték sikerült s így, ha a közegészségügyi hatóság is tesz némi óvintézkedést: a járvány bennünket bizonyára elkerül.

* Sidoli Debreczenben.

Kedd óta Sidoli Cäesar Debreczenben tartja előadásait, melyet természetesen nagy közönség néz végig. Amint halljuk, Sidoli visszatérő körútjában ismét meglátogatja városunkat.

* A millitárizmus.

Berlinben nagy felháborodást kelt a következő eset. A múlt év elején a württembergi katonai törvényszék 59 esetben rábizonyult kegyetlenkedés miatt 9 hónapi várfogságra ítélte württembergi ötödik gránátos ezredbeli hadnagyot. Büntetéséből hét hónapot töltött ki, a többit kegyelmi uton elengedték, de kiszabadulásával egyidejűleg, mint a tiszt kardbojtra érdemtelent elbocsátották a württembergi hadsereg kötelékéből. Ezt a kegyetlenkedésért fogságot viselt hadnagyot császári pátenssal a porosz hadsereg kötelékébe vették fel és ezzel teljesen rehabilitálták. A közvélemény egy része ebben a porosz hadsereg deklassifikálását látja, más része pedig a porosz hadseregben uralkodó tarthatatlan rendszer jellének tartja, mely megengedhetővé teszi, hogy a más hadseregből kidobott kegyetlenkedő tisztek a porosz hadseregben helyet nyerjenek. Ez különben rendszer a porosz hadseregben, a mit szóvá is tettek a birodalmi gyűlésen, akkor azonban a kormány kijelentette, hogy az interpellálóknak nincs igazuk. A mostani eset melynél egy ulmi újság a reaktíváló okmányt szöszszerint közli, fényes bizonyosságát szolgáltatja a kormány szavahihetőségét.

* Siófoki katasztrófa.

Magyaror zágon alig van olyan fürdőtelep, amely annyira indokolatlanul keresett nyári tartózkodási hely, mint Siófok. Igaz, hogy a Balaton üdítő, gyó-

gyító vize elég ok arra, hogy a nyaralni vágyó fürdővendégek, főként pedig a budapestiek szívesen keresik fel, ámde az a nemtörődöm-ség, amely ugy a község, valamint az igazga-tóság részéről észlelhető, olyan következmé-nyekkel jár, amelyek nem egy esetben katasz-trófaszerűek. Sióok községet a fürdőteleptől egy vasuti sorompó választja el. A nyaralók nagy része a faluban lakik és a vasuti töltésen keresztül jön a telepre fürödni, a miért rendes gyógydíjat is fizet. Ennél a töltésnél, mely egyedüli átjáró hely, a közönségnek tikkasztó hőségben néha órahosszat kell ácsorogni, mert a pályaudvaron kocsioltatás van és pedig rend-szerint a déli órákban eresztik le végtelen hosszú időre a sorompót, amikor pedig leg-élénkebb a közlekedés. Tegnap megtörtént, hogy ügyetlenség vagy vigyázatlanság követ-keztében, de lehet, hogy talán azért, mert a sorompónál alkalmazott elzáró gép nem műkö-dött rendesen, a sorompó megnyílt, dacára annak, hogy a kocsioltatást a sineken még nem fejezték be. Ennek aztán az lett a következménye, hogy két kis gyermeket, amint a sine-ken keresztül szaladt, a vonat agyongázolt.

* **Esküvő.** Felsőöri és szentgyörgyvölgyi Cseresnyés Albert tekintélyes nagyváradai ügyvéd és neje szül. Czajlik Etelka leányát, Ilonkát, a nagyváradai előkelő leányvilág ünnepelt bájos és művelt tagját, folyó hó 3-ikán reggel 8 órakor az olasz-i plébánia-templomban vezette oltárhoz, dr. jenovai Fenovay Dezső kunfélegyházi ügyvéd. Násznagyok voltak Czajlik Kálmán táblabíró és jenovai Fenovay Imre kir. tanácsos és szerb ittebei nagybirtokos.

* **Nagyváradai cigány köruton.** A cigány muzsikuskok Rigó Jancsi »zajos sikere« óta még jobban vágyanak a dicsőségre. Egy nagyváradai cigányprimás, Varga Lajos is szűknek találja már Nagy-Váradot s körutra indul az országban, néhány társa kíséretében. Az ügyes, ambíciós zenész méltóképen szándékozik bemutatni az ország közönségének nemcsak zenei képességét, hanem saját magát is s ezért szép díszmagyar ruhát csináltatott a körutra, amelyet már a napokban megkezd s elsősorban Kolozsvárra megy s ott lesz az első stációja.

* **Megszaladt revolveres hős.** Szabó László Sztaroveszki utca 224. szám alatti lakásán, megjelent tegnap délután két óra tájban egy Szentpéteri Károly nevű ember. Valami üzleti ügyből kifolyólag össze szólalkozott Bona Kálmán kovács mesterrel s eközben Szabót is szidalmazni kezdte. Szabó ezért kérdőre vonta, erre Szentpéteri revolvert rántott elő s ráfogva Szabóra s azzal fenyegette, hogy lelövi. A revolvert több munkás segítségével kicsavarták kezéből, mire a hős férfi folytonos szidalmak közt betartotta azt a mondást, hogy szegény a futás, de hasznos. A rendőrség mindazáltal kinyomozta s ellene a megtorló eljárást folyamatba tette.

* **Ismét tolvaj cigányok.** Daics Ármin oláhapáti körjegyző folyó hó 31-én panaszt emelt a nagyürögdi csendőrőrsnél, hogy Nagyváradról hazajövet a vámház közelében kocsi-járól egy dobozt, melyben 1. drb. teljes női fehér selyem ruha, 1 drb. fekete női selyemruha, 1 pár női fekete czipő, 1 drb. rózsás selyem blúz, 1 drb. fehér himzett gyermekpaplan, 1 drb. kék selyem gyermek kendő, 1 drb. gyermek pikéruha, 1 pár gyermek fehér cipőt 1 pár gyermek fehérharisnya és több apró ruhaneműek ismeretlen tettesek ellopták. A csendőrőrs a nyomozást bevezetvén, a tetteseket Lakatos Marka, Lakatos Róza, Lakatos Aranka Lakatos Luba, Vestán László, csavargó cigányok személyében elfogta. Ezekkel mintegy 5-6 cigány is volt, azonban a morék Nagyvárad

felé megszöktek. A cigányok tanyájánál, hol a lopást elkövették, a földbe ásva a lopott ruhaneműek közül pár darabot megtaláltak. A mennyiben a lopás a város határában történt a csendőrök az eltogott cigányokat további nyomozás végett a városi rendőrségnek átadták.

* **A szörnyen sürgős ügy.** A cseléd-ügyek vezetőjéhez becsosozott egy öregasszony s beperdült egy fiatal leány. Az öregasszony kezdte:

— Kérem szépen, adjanak rá engedelmet, hogy a leányom kiléphessen a szolgálatból.

A rendőrbiztos végignézte az anyókat:

— Hát aztán miért akarja kivenni a szolgálatból?

— Mert hogy szerencséje akadt, feleségül akarja egy püspöki ember.

— Aztán olyan sürgős ez az ügy? — fag-gatózott a biztos.

— Igenis kérem, szörnyen sürgős, mert az az ember már igen áhítja az asszonyt.

— Hm, olyan sürgős?

— Nem lehet esodálni instálom, mert már négy hete elmúlt, hogy a — feleségét eltemet-tette.

* **Hőség, szárazság, zivatar.** Tren-csénből írják, hogy az utóbbi nagy zivatarok alkalmából a villám több helyen lecsapott. Így Zsolnán a posztógyár viztornyába és egy házba. Gyekán község határában Janicsék Pálné egy fa alá menekült a záporos ellen és a villám megölte. A melcsici határban öt kereszt ga-bonát hamvasztott el a villám okozta tűz. A podluzsányi határban Valach Anna zsellérsz-szonyt egy fa alatt sujtott agyon a villám. — Bajáról jelentik: A nagy hőség következtében Petrich lakatosinas az utcán összeesett. Hosszu szárazság után most csendes eső esik. — Barcsról írják: Több hét óta nagy a szárazság. A nappal szokatlanul meleg. A hőmérséklet 38-40 fok Celsius mutat. Tengeri, burgonya és kerti vetemények már eddig is megsínylet-ték az eső hiányát.

* **Rehabilitált cselédleány.** A mul év folyamán a rendőri sajtó-iroda jelentése alap-ján lapunkban megemlékeztünk arról, hogy Tömpe Zsuzsanna biharpüspöki-i cselédleány ellen gazdája bűnvádi feljelentést tett azért, mert tőle egy aranygyűrűt és más értékes tárgyakat elloptott. A szegény cselédleány azonban ártatlanul lett meghurczolva, mert a kir. ügyészség ellene az eljárást jogerősen megszüntette s gazdája belátta, hogy ő ok nélkül fogta ezen jócsaládból való, becsületes leányt gyanuba.

* **Jutalom az ékszeroltvaj kézreke-ritéséért.** Radics Dusan szabadkai lakos kárára június hó 13-ika és 17-ike között nagyobb szabású ékszer lopást követtek el, mely tárgyak sorozatát már előzőleg közöltük. Az ismeretlen tettes nyomravezetése vagy feltalálása esetén káros 1000 korona jutalmat ad a feltalálónak.

x **Dóra-crém** a legjobb pattanások, szeplő, sömör és napégetés ellen ára 1 kor; Dóra-szappan 70 fillér, készíti „Kigyó-győszertár” Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

Pannonia étterem és télikert.

Első minőségű Dréher-féle **KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

TÁVIRATOK.

Bánffy és Andrássy.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) **Bánffy** Dezső báró azért látogatja meg **Andrássy** Gyula gróft Tiszadobon, hogy vele a kibontakozás dolgában folytasson tárgyalásokat. Az ujpárt vezérének a kérdésben az a véleménye, hogy a válság megoldása ez idő szerint csak a **vezényszó kikapcsolásával** remélhető.

Bánffy báró egyik fővárosi hírlap tudósítójának kijelentette elutazása előtt, hogy az Andrássy gróffal megbeszélendő kérdések legfő pontját a 67-es pártok tömörülése képezte volna. A szabadelvűpárt értekezletén történtek azonban meg-előzték. A szabadelvűek mozgalma nem minden tekintetben nyerte meg bizalmát.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) **Baross** Jusztin, a trencsényi választó-kerület országgyűlési képviselője a sza-badelvűpártból kilépett.

Ellenálló vármegyék.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) **Szatmár** vármegye rendkívüli közgyüle-sén határozatilag kimondotta, hogy az alkotmányellenes kormány leiratait egy-szerűen irattárba helyezi, az intő szó-zatra válaszul pedig figyelmenteli a kor-mányt, hogy *ne haladjon a törvényte-lenség útján.*

A közgyűlés kimondotta, hogy min-denben a passzív rezisztencia állaspont-jára helyezkedik.

Szolnok-Doboka-megye rendkívüli köz-gyűlésében a kormánynak bizalmatlansá-got szavazott.

Harmincz tagu ellenőrző bizottságot küldött ki. **Bethlen** gróf főispán kijelen-tette, hogy a kormányt csak a törvényes-ség útján hajlandó támogatni.

Bélyegtelen nyugták.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) A fővárosi tisztviselők ma tiltakozásukat jelentették be a tanács azon intézkedése ellen, melylyel a pénz kiutalását csak szabályszerűen fölbélyegzett nyugtatványok ellenében engedi meg.

Az orosz forradalom.

Agyonlőtt detektívek.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Libauban a pályaudvarra tegnap két jól öltö-zött ur érkezett, a szocialista munkások kö-rülvették és agyonlőtték. Azt hiszik, hogy két politikai detektív volt s a szocialisták előre értesültek jöttükről.

Az augusztusi konferencia.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) **Isssekutz** Győző, országgyűlési képviselő egy hírlapíró előtt azt a kijelentést tette, hogy a szabadelvűpárt augusztus 17-én megtartandó értekezletén mindenki olyan álláspontot foglal el, aminő fölfogásának megfelelő. Amennyiben a párt a vezényszó kérdésében a nemzet álláspontjára egyértelműleg helyezkedni nem képes, az

esetre a konferencia után csoportos kilépések várhatók.

Egy szabadelvű képviselő a fővárosi sajtó egyik munkatársa előtt úgy nyilatkozott, hogy augusztusi konferencia pusztán formalitás. Többen már alá is írták a közös kilépési nyilatkozatot.

Utazás a béke körül.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) (Reuter.) Witte orosz békekövet New-Yorkba érkezése után egy beszélgetés során határozottan megczáfolta azt a hírt, hogy ő azt a kijelentést tette volna, hogy Japán békefeltételeit elfogadhatatlannak tartja, vagy hogy azt mondta volna, hogy a béketárgyalásokat egy héten belül eredménytelenül befejezik.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. távirata.) Witte orosz békekövet New Yorkba utazásán a Reuter-ügynökség tudósítójának a következőket mondotta: Majdnem mindenütt, Európában és Amerikában egyaránt, egyáltalában nem ismerik Oroszországnak, az orosz hadseregnek segélyforrásainak és ellenálló képességének mértékét. Maga a nép is tévedésben a háború felel. Az orosz veszteségek nem fosztották meg Oroszországot attól a hatalomtól, amellyel a háború megkezdése előtt rendelkezett. Az orosz veszteségek nem jelentik azt, hogy a japánok győzelmeik eredményeképpen olyan felsőséget nyertek volna, hogy az oroszbirodalom Japán féltelmes ellenségnek volna kénytelen tekinteni. A dolgok mai állása mellett a japánok nem értek el olyan óriási eredményeket, amint azt általában hiszik.

Még egyszer annyira kellene előre nyomulniok, mint eddig jutottak, hogy a tulajdonképpen Oroszországot elérjék és csak abban az esetben érezhetnék magukat feljogosítva arra, hogy békefeltételeket szabjanak. A birodalom belső eseményei semmi befolyást sem gyakorolhatnak a külpolitikára és még kevésbé befolyásolhatják a háború folytatását vagy befejezését. Witte daczára ennek kijelentette, hogy minden lehető meg fog tenni, hogy a békét megkösse. Végül kijelentette, hogy ő a béke híve úgy is mint orosz, ugyanis, mint aki kezdettől fogva a háború elkerülésén fáradozott és akinek kezdeményezésére majdnem az egész világ a háború befejezését kívánja. De hogy a békét tényleg elérjék, szükséges, hogy a japánokat is hasonló érzelmek hassák át. Tudniok kell, hogy Oroszországra nézve a béke kívánatos, de nem feltétlenül szükséges. Oroszország sohasem fog olyan feltételeket elfogadni, amelyek önértékét akár látszólag is sértenék.

Budapest, aug. 3. (saját tud. távirata.) Sato japán békekövet Witte kijelentésére vonatkozólag kijelentette, hogy a japán békefeltételeket csak a mikádó a békekövetek és a miniszterek ismerik. Maga Roosevelt elnök sem ismeri azokat. — Megerősítik londoni lapoknak azt a jelentését, hogy Witte amerikai bankároknál egy új kölcsön iránt érdeklődött. Egy itteni nagyobb bankár kijelentette, hogy a bankárok a kölcsön ügyében várják Witte tárgyalásait.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) A legtöbb lap konstalálja, hogy a békére való kiáltások nem állnak kedvezően. Japán követeléseit túlzottak, úgy hogy Oroszország azokat aligha fogja elfogadni. Witte kijelentette, hogy Japán olyan követelésekkel állt elő, melyeket

még megjavíthatnám lehet. Báró Komura Roosevelt elnököt informálta a japán követelésekről, melyeket maga az elnök is igen súlyosoknak tart és nem hiszi valószínűnek, hogy Oroszország ilyen feltételek alatt békét kössön.

Budapest, aug. 3. Híre jár, hogy Muraviev gróf, a ki Witte előtt békemeghatalmazottnak volt jelölve, nem fog többé visszatérni római állásába.

Budapest, aug. 3. Witte az éjszakán Lloyd-társaság Urhelni der grosse gőzösen tegnap délután érkezett a newyorki partokhoz és valamennyi utas közül elsőnek lépett a szárazföldre. A parton Rosen báró és az orosz nagykövetség teljes személyzete fogadta Cassini gróf nagykövet kivételével, ki most szabadságon van. Roosevelt elnököt a külügyi hivatal egy főtisztviselője képviselte. Partra szállva, azonnal azonnal automobilba ült. Az automobil gépésze mellett detektív ült. A 24-ik utcán Witte automobilját egy kis bal eset érte. A pneumatik felszakadt úgy, hogy az utat fiakkeron kellett folytatnia.

Megérkezés után első dolga volt, hogy energikusan megczáfolja egy szenzációt hajhászó amerikai lapnak azt a híret, hogy ő ismeri a japán békefeltételeket és azokat elfogadhatatlannak tartja.

Witte missziója.

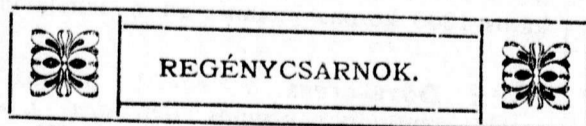
Budapest, augusztus 3. (Saját. tud. táv.) Berlinből jelentik, hogy a Vossische Zeitung Szentpétervárról azt az értesülést kapta, mintha Witte állítólag fel volna hatalmazva japán szövetség előkészítésére. Japán, Oroszország és Amerika állítólag már meg is egyeztek a keletázsiai közös politikára nézve.

A párisi Matin szentpétervári információja szerint békét többé egyáltalán nem lehet remélni, miután az orosz kormány hangulata napról-napra harciasabb alakulatot vesz.

Witte utasításának tartalmára nézve különböző híresztelések hallatszanak. Newyorkból Witte egyik kísérője azt mondja, hogy Witte meghatalmazása azonos Komura báróval. A császár utasítása Wittének sok tekintetben tág hatáskört biztosít. Witte a békekötést minden esetre sikeresen meg fogja oldani, feltéve, hogy Japán feltételeit teljesíthetőknek találja.

Esőzések Koreában.

Budapest, aug. 3. (Saját tudósítónktól.) Korea északi részéből nagy esőzéseket és áradásokat jelentenek. Az utak eláztak és járhatatlanok.

Mikor a mama olyan gondos.

— BESZÉLY. —

JEANTÓL

8.

Prónayné pedig az alatt a kedves lény alatt mindenkit gondolt, csak tulajdon leányát nem, s folytatta:

— Fogadja jó kívánataim. Jólehet én mitsem vettem észre önnél. Tudtommal pedig a szerelmesek nagyon is kevésbé tudják titkolni érzelmüket, — s hozzá gondolta, terve sikerül; Margit Andoré lesz.

A másoknak meg elérkezett az alkalom. — Nem csodálom, az érzelem lassan-lassan támad a szívben, rokonszenvnek vagy barátságának szeretjük nevezni azt, midőn már ön-

magunk meggyőződünk létezéséről. Eleinte küzdünk ellene, míg végre fellángol úgy, hogy egyedül szerelmesünk birhatása képes mérsékelni.

— Szóval megnősülünk! — Egészíté ki Prónayné, ki leányának Andorrali házasságára gondolt.

— Szóval asszonyom: az érzelem rabszolgájává leve így kiálunk az anyához: — miközben térdre ereszkédék — én leányod kezét kérem, mert nélküle nem élhetek.

Ne igyekezzünk leírni azt az arcváltozást, melyen Prónayné ment keresztül e szavak hallatára, mert:

— Egy távirat nagyságodnak. Szolgája hozta — szavakkal lépet be Mihály.

— Megengedi? — kérdé megütődve Jenő.

— Kérem.

Hevesen tört fel Jenő, de egy pillanat múlva fájdalmasan dől Prónayné lábához.

— De mi lelte önt?

— Oh kérem olvassa? olvassa!

Az pedig olvasta azt a sürgönyt, mely így hangzott: »Nagybátyja kinek egyedüli rokona, ma reggel meghalt. A jószágigazgató.«

— Szívemből sajnálom — mondá Prónayné, kinek arca e táviratra egy pillanat alatt barátságos színt öltött.

Olyan volt ő, akár egy kameleon.

Jenő csendesesen kelt föl.

— Láthatja nagysád tovább nem időzhetem, mielőtt azonban egy szomorú kötelesség teljesítésére sietnék. ünnepélyesen esedezem Margit kezéért. Határozzon asszonyom. Az ön kezébe van letéve boldogságom; kegyed sokkal könyörülőbb, hogysen azt megtagadja.

Prónayné pedig elgondolta, hogy ezek után Jenő olyan férj, mint Andor, szóval gazdag mint a másik, s csak annyit mondott, hogy:

— Ezt vártam!

— Oh köszönöm! tehát kegyed nem utasít el. Mily jó, s én milyen boldog vagyok, hogy imádott Margitom jegyesének válhatok magam.

— Igen kegyed a Margit jegyesse.

Oh mi volt ez Jenőre. Ő jegyesse Margitnak, ki képes volt, elég erős volt rábírnai anyját erre.

A sürgöny, az természetesen eszébe se jutott.

— Kedves jó anyám! — szavakkal, tapsolva szökött be Margit. — S én még kételkedtem. Azt hittem, hogy Andorhoz adsz nőül. Ugyebár nem?

— Nem! nem kis bohó. Magam is hogy elérzékenyedtem. Ejl ejl Jenő maga be nagy diplomata. Kedvem volna haragudni.

— De csak nem kegyetlen azt tenni? — kérdezé Jenő.

— Nem! nem! s hogy lássátok, miszerint nem haragszom; — Mondá Prónayné, miközben a csemetékre megjelent Mihályhoz fordult:

— Ma nem fogadok — s Prónayné még könyezett.

A meg rá mondta, hogy értem, pedig egy szót sem értett.

Nem csoda. Hisz még a jegyes, akiért, annyit kellett rendezni, fáradni, nem érkezett meg.

— S mégse fogad senkit. Különös! Nem értem — dörmögött a vén Mihály.

És méltán.

Mialatt ezek történtek, az a szép ház is melyben az idősebb Vághy halála óta, csak is egy felügyelő lakott, megnyitá kapuit a távol délről haza érkezett Andor előtt.

Izgatott volt Andor; gyorsan ruhát váltva egyenesen Prónayék felé sietett.

Maga sem tudta miért.

Talán szavát akarta megtartani, a mondott időben látogatni meg jegyesét; azért sietett oly nagyon.

Bizony pedig kár volt. Ott már nem kapott menyasszonyt. — Hanem nyert elutasítást.

Ügyes asszony az ilyenekben Prónayné. Gondolt valamit, szép szerével kikosarazta az ujjonnan érkezett jegyest.

No annyi áll: kurtán bánhattak vele, mert

midőn kívül volt az ajtón, melynél Mihály a reggeli parancs értelmében oly hősiessé állotta magát, mormogta magában.

— Azt várd, mikor én ide jövök!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Vetések állása külföldön.

A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a cs. és kir. konzuli hivataloktól beérkezett jelentések alapján:

Németország. Az őszi vetések általában jó közepesen állanak, bár szalmájuk gyakrabban rövid maradt. A buzavetések némileg kedvezőbbek a rozsnál, mely utóbbiban a betakarításnál előfordult esők is kárt okoztak. A buzát rozsda lepte meg. A tavasziakban a gyomok nagyon elterjedtek s azok állását kedvezőtlenül befolyásolják. A vörös here, mely az előző évi osztálytól nagyon szenvedett, gyengébben áll, mint a luczerna. A burgonya kielégítően gyarapszik. A komló kifogástalan.

Franciaország. Az ország általános kedvező termés kilátását több vidéken zivataros időjárás csökkentette. A buzavetések sok helyütt megdőltek s így aratásuk sok nehézséggel jár. A termés általában kielégítő s különösen a szalmát illetőleg kedvező. A szőlő jó termést ígér.

Svájc. A vetések általában jól állanak. Az őszi gabona u. m. buza és rozsból fellépet a rozsda s a termést gyengíti. A gyümölcsfákat hernyók károsítják, a termés az előző évinél gyengébbnek ígérkezik.

Dánia. Az időjárás nagyon meleg, de nem elegendő csapadékos. A rozs jól beért, a buza — melyből keveset vetnek — szintén

jól áll. A tavasziak állapota nem mindenütt kielégítő. A répa és egyéb gyökérnövények jól fejlődnek. A réti szénából jó a termés.

Spanyolország. Andaluzia tartomány és Aragon vidékének kivételével az aratás eredménye kielégítő s az előző évinél kedvezőbbre becsültetett.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, aug. 3.

Buza okt. — — — —	16.02
Rozs okt.-re — — — —	—96.
Tengeri julius 1906. — — — —	—78.
Zab ápr. ra — — — —	13.40
Repeze aug.-ra — — — —	24.40

Értéktözsde.

Budapest, aug. 3.

Oszrákhitelrészvény — — —	512.94
Magyar hitelrészvény — — —	806.50
Leszámloló bank — — —	464.50
Rimamurányi — — —	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény —	649.—
Közuti vasut — — —	569.50
Városi villam s vasut — — —	2450.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 aug. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	116.20
Magyar koronajárdék 4% — — —	97.—
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — —	87.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% —	97.—
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény —	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön —	218.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön —	166.—
Osztrák járdék papirban — — —	100.15
Osztrák járdék ezüstben — — —	100.65
Osztrák járdék aranyban — — —	11.9

Osztrák korona járdék — — — —	100.15
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	10.015
Magyar hitelbank részvény — — — —	157.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	16.30
Osztrák-magyar államvasuti részvény — —	78.3
20 frankos aranz (Napolendor) — — — —	19.8
Német birodalmi márka — — — —	11.72
London vista — — — —	240.10
Páris vista — — — —	95.45
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcso

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár

Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hirdetések,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Egy magyarországi bérlő levele.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész cs. és kir. udv. szállító urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria, Naszaly.

Van szerencsém itt e helyen köszönetemet kifejezni azért a csodás hatásért mely az Ön kítűnő Willhem-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teájának használata után nyilvánul. Evvel a teával egy süttői asszonyt teljesen meggyógyítottam, habár ezt az asszonyt már háromnegyed év óta a környék legjobb orvosai gyógykezelték és már lemondottak életéről. Ezen kura által a tea oly kedvelt lett a környéken, hogy Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 7 bizonyosán nagy mennyiséget ad el a süttői gazdáknak.

Az én hazámban is megtörtént, hogy én nálam alkalmazott fiatalember oly éles csuszfájdalmakat érzett, hogy se kezét se lábát mozgatni nem tudta, de az ön teájától három csomagnak elhasználása után teljesen meggyógyult. Én is használom ezt a teát kétszer évente és megvagyok róla győződve, hogy az nekem jól tesz. Még egyszer a gyógyultak leghálásabb köszönetét kifejezve maradok külön tisztelettel

Hohldampf Mihály,

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítóúrnál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszertárakban és drogueriakban.

Eladó ház.

A város legegészségesebb levegővel bíró részén egy még 10 évig adómentes ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, pincze és hozzá való mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal. 1254.

Kiadó lakások.

Nagypiacz-téren a volt Mandel-féle házban 2 utcái és két udvari szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Lukács György u. 6 szám alatt volt Rómer-féle házban 2 udvari szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Galamb-utca 110 szám volt Mészáros-féle házban 2 utcái szoba s a hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló lakás **1905. november 1-re kiadó.**

Értekezhetni a »Polgári takarékpénztárnál« Kossuth-utca 4 szám. 1262.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképesz lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nernst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1/5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett.

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

A

„Nagyvárad Hítelbank“

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcönöket
nyújt,**

amelyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsú-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett **5%-os** kamatot összeg után fizet

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat

Értékpapírok, ékszerek és terményekre etőleget ad. **Az igazgatóság.**

HIRDETMÉNY.

A »Biharmegyei takarékpénztár« 1905. január hó 18-án tartott rendes közgyűlésének határoza értelmében a takarékpénztár jelenleg forgalomban levő 200 korona névértékű részvényei bevonatnak és **mai naptól kezdve**

600 kor. névértékű részvényekre

kicséréltetnek; és pedig: minden 3 régi részvény, illetőleg 2 régi részvény és 1 új részvényre vonatkozó teljesen befizetett ideiglenes elismervény, végül 6 átvételi jog gyakorlatát tanúsító igazolvány ellenében **1 db. új 600 korona névértékű részvény adatik ki.** Nagyvárad 1905. június hó 5-én.

Biharmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.